SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 18. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 29, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 29-го СІЧНЯ 1988 Ч. 18. РІК XCV.

М. І Р. РУДЕНКИ ПРИЇХАЛИ ДО НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк.— В середу, 27-го січня ц.р., о год. 4:30 по полудні, прилетіли до Ню Йорку літаком Люфтганза з Мюнхену Микола і Раїса Руденки.

На летовищі ім. Кеннеді їх вітали представники української громади у окремій кімнаті призначеній для визначних гостей.

М. Руденко висловив свою радість з приводу приїзду на вільну американську землю та дякував зі зворушенням усім, що причинилися до їхнього переселення. Були присутні представники преси і „Радіо Свобода". Привітанням М. і Р. Руденків вела представниця Міжнародної організації спасіння Тассія Соді. Між присутніми представниками українських установ був головний предсідник УНС д-р Іван Флис, парох церкви св. Юра о. Патрикій Пачак, ЧСВВ, голова НТШ д-р Ярослав Падох, Ніна Строката-Караванська, Надія Світлична, д-р А. Лозинський та інші.

Владика С.Сулик був гостем Сестер Василіянок

Факс Чейс, Па. — В п'ятницю, 8-го січня ц.р., Сестри Василіянки гостили Владику Стефана Сулика, Митрополита-Архиєпископа Філядельфії для українців-католиків, святочним прийняттям з нагоди дня св. Стефана Первомученика в монастирській їдальні, в матірньому домі у Факс Чейсі.

Владика С. Сулик промовляє під час вечері.

Митрополита привітали традиційним короваєм і сіллю ігуменя, її Рада і Сестри при головному вході матірнього дому. Гість і Сестри зібрались в монашій їдальні де, по молитві, почався святочний обід. Сестра Кляра привітала Владику в імени всіх Сестер, які відспівали многоліттєвіє. Отець д-р В.Бойсак, капелян, підніс тост і склав побажання Владиці, а Сестри повторили „Многая Літа".

Сестра Кляра зложила дар з нагоди іменин Влдиці, який щиро дякував за пам'ять і промовляв коротко до зібраних Сестер. Обід переведено в теплій гостинній атосфері. Владика закінчив свято молитвою та вітав Сестер поодиноко перед від'їздом до Філядельфії.

ДОПОВІДЬ ПОЛЬСЬКОГО НАУКОВЦЯ

Ню Йорк. — Тут в суботу, 30-го січня ц.р., о год. 5-ій по полудні в приміщеннях Наукового Товариства ім. Шевченка при 63 Четверта авеню, відбудеться доповідь на тему „Національна меншість і комуністична держава: українці в Польщі сьогодні", яку виголосить д-р Анджей Зємба з Ягайлонського університету у Кракові.

В Канаді старались заборонити продаж книжки

Торонто. — Як інформує газета „Ню Йорк Сіті Трібюн" у числі з 25-го січня ц.р., в Канаді знову розпочались взаємні обвинувачення між українською і жидівською громадами. Очевидно, тло цього довгого і ледве чи потрібного спору відоме, але безпосередньою причиною спалаху суперечки тепер стала видана в Австралії Товариством Українських Ветеранів УПА книга під заголовком „Чому одна катастрофа важніша від другої?"

Як тільки згадана книжка дісталась до Канади, жидівська спільнота в тій країні зараз запротестувала проти її поширювання і навіть звернулась формально до міністра внутрішніх справ Елмера МакКея, щоб він заборонив кольпортаж книжки в тій країні. Ініціятором цього був відомий ненависник українців і представник організації Канадські друзі Центру Сімона Візенталя Сол Літтман. На його думку книжка поширює ненависть до жидів. Він назвав книжку „памфлетом", завданням якого є „розпалити ненависть українців і других національностей до жидів", — заявив Літтман.

(Закінчення на стор. 3)

НА ПРОЦЕСІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

СВІДОК Е. РОЗЕНБЕРҐ СКОМПРОМІТУВАВСЯ НА СУДІ

І. ДЕМ'ЯНЮК ЩЕРАЗ НАЗВАВ ЙОГО „БРЕХУНОМ"

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Свідок прокуратури Еліягу Розенберґ, покликаний вдруге до свідчення на процесі Івана Дем'янюка у середу, 27-го січня ц.р., у зв'язку із недавно знайденою його писемною заявою з 1945 року, цілковито скомпромітував себе на суді, викликаючи з одної сторони, сміх у суддів, а з другої тверду заяву оскарженого, що він „брехун".

Мова йшла про писемне свідчення Е. Розенберґа з 20-го грудня 1945 року, яке він написав власною рукою в їдіш гебрейськими буквами, в Польщі, коли був вояком Червоної армії. Запис зроблений на 68 і ½ сторінках рукопису і в ньому Розенберґ описав свої переживання в Треблінці, включно з повстанням 2-го серпня 1943 року і вбивством Івана. На сторінках 64, 65 і 66 Розенберґ описав в подробицях як почалось повстання, як деякі його приятелі вбили кількох сторожів, відібрали від них рушниці і як він і капо Ґустав вдерлись до квартири сплячого Івана і там Ґустав вдарив його перший по голові лопатою і Іван упав „лежати на віки" (дослівний переклад).

Перепитуваний оборонцем Павлом Чумаком, Е. Розенберґ сказав, що надана заява правдива, писана за свіжої пам'яти (два і півроку після повстання), при нормальних умовинах. Він знав, що така заява існує і говорив про це іншим в Ізраїлі, але не знав де вона переховується. (Оборона недавно знайшла ту заяву в жидівських архівах в Польщі і отримала копію).

Запитуваний кількакратно П. Чумаком і всіми трьома суддями, Е. Розенберґ підтвердив автентичність своїх заяв з 1945 і 1947 років, але тепер почав викручуватися, мовляв „мені це оповідали інші в лісі". Суддя Іві Таль: „Але у заяві нема згадки, що вам переповідали в лісі, а тільки, що ви все це бачили". Розенберґ сказав, що дещо бачив, а дещо ні, хоч у заяві ані словечком не згадано, що йому „інші" розповіли.

Питає П. Чумак: „Упав лежати на віки — чи це означає, що він згинув?" Розенберґ: „Так". „Якого Івана вбили?" — „Івана", що пускав мотор. Іван був один в таборі, — але він сидить ось тут", — сказав Розенберґ, самозаперечуючи собі і показуючи пальцем на Дем'янюка.

П. Чумак: „Як ви його вбили, то як ви можете показувати пальцем на Дем'янюка?" Розенберґ: „Так, це він я його знаю". Чумак: „Чи це Іван Ґрозний?" Розенберґ: „Я ніякого Ґрозного не знав, я знаю тільки того Івана" — і знову показав пальцем на оскарженого.

І знову запити Чумака і головного судді Дова Лєвіна: „але ж ви писали, що Ґустав вбив Івана". Розенберґ почав знову викручуватися, що уцілілі так ненавиділи Івана, що хотіли бачити його вбитим, розшарпаним на куски, але він — оця креатура сидить ось тут (і знову пальцем показав на Дем'янюка). Судді почали сміятись, як і дехто на залі. Розенберґ почав спекулювати: мабуть Іван не був в таборі, він втік і сидить ось тут, на кріслі.

Тоді П. Чумак запитав Розенберґа, що коли б Ґустав вдарив Івана лопатою по голові, чи не залишився б шрам у нього. Розенберґ: „Не знаю, якщо б вдарили, тоді він не сидів би тут на кріслі і не сміявся б."

У тому моменті І. Дем'янюк сказав по-гебрейськи: „Пане Розенберґ — ата шакрам, шакрам, шакрам" (ви брехун, брехун, брехун).

П. Чумак питав Розенберґа, чому він ніколи не виправив першої версії, яка могла залишитися для історії, якщо б, скажімо, Розенберґ був би помер. Розенберґ: „ніхто мені не казав цього зробити. Суддя Далія Дорнер: „Але ж ви це повторили Фрідманові в 1947 році. Розенберґ: „Так. „А чому ви не сказали про Ґустава?" Розенберґ: „Мене ніхто не питав. Я ще до 1976 року вірив, що Івана вбили". Суддя Лєвін: „Повторіть ще раз — чи ви вірили до 1976 року, що Іван згинув під час повстання?" Розенберґ: „Так".

На цьому ця чудасія скінчилась, а Розенберґ залишився на залі і постійно дивився на Дем'янюка. Прокуратор Міхаель Шакед відмовився від будь-яких запитів і приступив до дальших кінцевих підсумків.

Дещо смішно звучали його запевнення, що злочини Івана так сильно закарбувались у пам'яті уцілілих, що тут не треба було жадних експертів — ані Патриші Смит, ані „стерильного псевдо-науковця" Альберта Ваґонара. Тут не йдеться про „амнезію", а про „гіпернезію", тобто надзвичайно добру пам'ять свідків. Є оскаржений, є його виказка, є свідки, які його пізнали — то й кінець справи.

Але судді, як і попереднього дня , остерегли Шакеда перед спрощуванням і узагальнюванням, вимагаючи більш переконливих аргументів щодо виказки, підписів, свідчень та документів.

У четвер, 28-го січня, М. Шакед мав продовжувати свої підсумки.

В СССР СУДИТИМУТЬ ЗЯТЯ Л. БРЕЖНЄВА

Москва. — Агентство Асошієйтед Пресс, покликаючись на достовірні совєтські джерела інформує,що незабаром відбудеться процес проти зятя Леоніда Брежнєва, колишнього генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР, за перекупство і протекціоналізм. Юрій Чурбанов, будучи свого часу заступником міністра внутрішніх справ, використовував свою владу для власної наживи і акумуляції великого майна в готівці, золоті, брилянтах, дорогих автомобілях, дачах та інших речах, — заявили представники прокуратури СССР, які ведуть справу Чурбанова. В посіданні прокуратури знаходиться автентичний документ, який доказує, що згаданий родич Брежнєва брав хабарі навіть від закордонних торговельних компаній. В одному з таких документів говориться, що тільки один хабар перевищував 270 денну платню пересічного совєтського робітника.

Совєтське офіційне пресове агентство ТАСС передало для представників засобів масової інформації повідомлення про те, що слідство проти Чурбанова вже закінчилось і скоро розпічнеться судова розправа над обвинуваченим. Очевидно, ТАСС, не маючи мабуть вказівки з Політбюра і Ради Міністрів СССР, покищо не згадує Л. Брежнєва і його пов'язаности з „чорними ділами" його зятя, але процес „відбрежнювання" в Совєтському Союзі вже розпочався, згідно з повідомленням совєтської преси. В Києві, наприклад, площу Л.І. Брежнєва назад назвали площею М.С. Урицького, а в Ленінграді відновлено найменування площі Красноґвардійська, яка раніше також носила назву Брежнєва. Подібні заходи виелімінування імени Брежнєва проходять також в усіх інших республіках.

Як відомо, Ю. Чурбанов одружився з дочкою Брежнєва Ґаліною, як її батько займав найвище становище в Совєтському Союзі, а в 1980 році був найменований на пост заступника міністра внутрішніх справ. З цього посту він контролював дії уніформованої міліції і відповідав за функціональність бюр ОВІР-у, які займаються видачею віз і пашпортів для совєтських громадян. Три роки тому його зняли з цього відповідального посту, кажучи, що він підготовляється до перебрання іншого важного посту, якого він не отримав, а рік тому державна служба безпеки заарештувала його під закидом перекупства і накопичення приватного маєтку у великих сумах. Одягнені по цивільному агенти КҐБ і уніформована міліція зліквідувала при тому велику частину майна, а зокрема золота, коштовних образів й інших мистецьких виробів тощо. В повідомленні ТАСС говориться що найвища сума перекупства, яку взяв Чурбанов була 650,000 карбованців, приблизно у перерахуванні на доляри за совєтським курсом 1,1 мільйон долярів.

В інформації також говориться, що, мовляв, боротьба з перекупством є пріорітетом теперішньої політики генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова.

У Празі ще й досі обговорюють інтерв'ю А. Дубчека

Прага, Чехо-Словаччина — Як відомо, Александер Дубчек, колишній керівник Комуністичної партії Чехо-Словаччини й духовний провідник „празької весни", яку війська Варшавського Пакту з ініціятиви комуно-московської імперії втопили в крові і придушили гусеницями танків, дав ще 10-го січня ц.р. інтерв'ю кореспондентові італійської газети „Юніта", органі Комуністичної партії Італії. В цьому ж інтерв'ю Дубчек беззастережно підтримав совєтську політику „гласності" і „перестройки", висунену генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим зараз таки як він прийшов до влади в березні 1985 року.

Не зважаючи на актуальність заторкненої Дубчеком теми, офіційні кола в Празі дуже поспішно відсепарувались від непрошеного „союзника" і заявили, що пропозиції колишнього керівника, а тепер пенсіонера, є його приватними поглядами і тому їх не слід змішувати з офіційною політикою теперішнього керівництва.

Кілька днів тому однак чехо-словацьке пресове аґентство „ОРБІС" передало засобам масової інформації статтю, в якій різко критикується самого Дубчека, його погляди з підкресленням, що він вже ніколи не може бути допущений до керівництва в компартії, яка не простить йому колишніх помилок зроблених ним в минулому. Значить до регабілітації колишнього керівника не дійде, не зважаючи на спекулятивні міркування західних спеціялістів, які студіюють відносини в комуністичних країнах Східньої Европи сьогодні. „Ніхто не збирається вичислювати публічно його вину перед Комуністичною партією і народом Чехо-Словаччини", — пише одна із празьких газет, „але і його (тобто Дубчека) нама-

(Закінчення на стор. 3)

Р. РЕҐЕН НАСТОЮЄ НА ДОПОМОЗІ АНТИСАНДІНІСТАМ

Вашінгтон. — У середу, 27-го січня, президент Роналд Реґен звернувся до Конгресу з просьбою продовжити надання допомоги борцям за свободу Нікараґуа, однак мова йшла про „обмежену допомогу". Президент просив, щоб Конгрес дав згоду виділити контрас 36 мільйонів долярів, з яких лише 3.6 міл. дол., тобто 10 відсотків, будуть призначені на зброю і боєприпаси, а решта — на медикаменти, харчі, одяг на інші види гуманітарної допомоги. Ці 3.6 міл. дол. повинні бути покладені на спеціяльне банківське конто, користуватися яким не можна до 31-го березня. Якщо до того дня виясниться, що переговори про припинення вогню між сандіністами і повстанцями не зрушились з місця і що війна продовжується, гроші з конта будуть зняті. Значна їх частина буде використана на придбання портативних ракет „Редай".

Допомога, яку президент Р. Реґен попросив для антисандіністів, розрахована на чотири місяці. Раніше вважали, що Президент попросить Конгрес виділити борцям за свободу 270 міл. дол. на 18 місяців. Президент відступив від цього пляну з багатьох причин. В їх числі — тиск зі сторони конгресменів і сенаторів Демократичної партії , а також лідерів урядів країн Центральної Америки.

Шеф канцелярії Білого Дому Говард Бейкер сказав журналістам, що Президент впевнений в необхідности дальшої допомоги повстанцям, щоб примусити сандіністську хунту провадити переговори про мир серйозно, а не займатися пустими обіцянками. „Тепер не той час, щоб припиняти допомогу", — сказав Г. Бейкер.

За словами державного секретаря Джорджа Шулца, допомога повстанцям має важливе значення у мирному процесі для Центральної Америки. Сандіністи повинні зрозуміти, що якщо мир в Нікараґуа не наступить з їх вини, допомога партизанам буде продовжена".

Демократи, як і попередньо, опонують проти допомоги контрас. Керівники Демократичної партії знову заявили, що вони будуть голосувати проти пропозиції Уряду продовжити допомогу борцям за свободу в Нікараґуа.

СССР ПРИПИНИВ БУДОВУ НУКЛЕАРНОЇ СТАНЦІЇ В КРАСНОДАРІ

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер, покликаючись на совєтські авторитетні джерела й інформації в пресі, пише у числі з 28-го січня ц.р., що Рада Міністрів СССР наказала припинити будову нуклеарної електростанції в Краснодарі, над Чорним морем, під тиском публічної опінії, на проєкт якої було вже витрачено досі 41 мільйонів долярів.

Совєтська газета „Комсомольская Правда" також повідомляє, що усі 20 оперативних нуклеарних енергетичних станцій знайшлись під гострою критикою населення, особливо після катастрофи в Чорнобилі,а також ті станції, які є у процесі будови. Згаданий кореспондент підтверджує, що населення Української ССР, найбільшої після РСФСР республіки в Совєтському Союзі, майже одностайно виступає проти нуклеарних електростанцій, тих, що вже працюють і плянів будови нових в різних частинах республіки, але переважно біля головних водних резервуарів, Дніпра і Чорного моря.

„Краснодар, мабуть одна з перших місцевостей, — пише совєтська газета, — населення якого буде свідком цієї історичної зміни, коли державні чинники наказали припинити важливу будову на яку було витачено вже так багато грошей. Але він (Краснодар) не буде першим містом, бо такі ж проєкти загрожені також і в інших частинах СССР, зокрема новобудова біля Мінська в Білоруській ССР, біля Одеси над Чорним морем та вінших місцях.

Очевидно, західні дипломати і політичні спостерігачі назвали ці рішення совєтських урядових чинників безпрецедентними, яке, на думку багатьох спеціялістів, може викликати ланцюгову реакцію населення СССР проти нуклеарних енергетичних станцій. Витрачено чимало паперу й чорнила, написано сотні статтей у льокальній пресі на цю тему, населення дослівно засипало листами Політбюро, Центральний Комітет КПСС, Раду Міністрів СССР і Верховну Раду СССР, домагаючись припинення будови тієї нуклеарної станції. З Москви однак не було жадної реакції, аж поки у світі не заговорили про наслідки чорнобильської катастрофи. Щойно тоді в Москві почали прислуховуватись до поважних аргументів, які були висунені населенням, безпосередньо загроженим радіяцією з нуклеарної станції в Чорнобилі. Як відомо, після Чорнобилю влада мусіла евакувати понад 100.000 населення.

Як і треба було сподіватися, деякі совєтські газети підняли крик, що північний Кавказ відчуватиме брак електроенергії через зупинення будови. На це населення України відповіло „тоді будуйте собі нуклеарні станції на Кавказі". В цій справі, каже кореспондент Келлер, появились були навіть неофіційні, тобто підпільні видання у яких автори, перераховуючи число нуклеарних станцій в Українській ССР, запитували: „навіщо атомові станції будуються на території густо заселеній людьми?"

988 1988

Нюаркський щоденник вшанував П. Плішку у 20-ліття виступів в Метрополітальній опері

Нюарк, Н. Дж. — Відомий та почитний щоденник „Стар-Леджер" в Нюарку у своєму неділішньому виданні з 24-го січня ц.р. подав обширну статтю про нашого земляка Павла Плішку, передового баса Метрополітальної опери, пера Майкела Редмонда.

П.Плішка

У статті автор широкорозписується про успіхи П. Плішки на оперних сценах світу та його вже до вщерть виповнений календар на цей 1988 рік. Автор кількакратно згадує про українське походження Плішки, зазначуючи при цьому, що це дає йому ще одну перевагу коли добирають співаків на ролі, які зображують слов'ян. Пише він і про те, що дідо й бабуня П. Плішки приїхали до Америки в 1912 році, а народився Павло у Пенсильванії, в 1941 році. Ось що каже він сам про себе: „Я вірю, що з вигляду та генетично я є український бас, але духом я всеціло американець".

Написана ця стаття з тої нагоди, що П. Плішка буде виступати в Ню Джерзі 21-го лютого ц.р., о год. 7-ій вечора в Трентоні, де він разом з Куртом Кліпстеттером і Трентонською симфонічною оркестрою виступить у сценах з опери „Борис Ґодунов", як також у мисливських піснях Мусорґського і його ж „Танках смерти".

Автор статті згадує й про те, що в неділю 14-го лютого ц.р. П. Плішка виступить в Ейвері Фішер Голл Лінкольн Центру, як один із солістів на концерті релігійної музики українських композиторів, прилучаючись до диригента Вілліяма Нолла та його хору з Атланти. Дальше він пише й про світову прем'єру ораторії до „Неофітів" Тараса Шевченка композиції Маріяна Кузана. Автор не забуває згадати й про це, що концерт влаштовує Фундація ім. Мазепи з нагоди відзначення 1000-ліття Християнства в Україні.

На закінчення статті автор підкреслює, що Павло Плішка відзначує також і свою річницю 20-ліття з Метрополітальною оперою та описує його шлях до вершин оперного світу.

У СВІТІ

В МІСЦЕВОСТІ ЛЯС Есперанзас, Мехіко, наступив сильний вибух газу у копальні вугілля. Досі віднайдено тіла 33-ох мехіканських вуглекопів, а розшуки за іншими продовжуються. Вибух газу на глибині90 метрів під землею закрив багатьом шахтарям дорогу до втечі. Багато з них загинули від горячі, газу і диму. Одним словом подушились. Уряд Мехіко проголосив загальну жалобу, а при кінці цього тижня відбудуться масові похорони загинувших в катастрофі робітників.

ЗГІДНО З ОФІЦІЙНИМ повідомленням з Москви, Совєтський Союз відновить дипломатичні зв'язки з Ізраїлем тільки тоді, як будуть полагоджені усі інші справи на Близькому Сході. Про ці справи говорив на пресовій конференції в міністерстві закордонних справ СССР заступник міністра Владімір Петровскі. Він визнав, що брак дипломатичних зв'язків Москви з Єрусалимом є свого роду ненормальним дипломатичним феноменом і цю ненормальність треба якнайскорше осунути. Совєтський Союз, подібно, як З'єднані Стейти Америки й багато інших держав світу, настоює на скликанні міжнародної конференції з участю усіх п'ятьох постійних членів Ради Безпеки ООН, Ізраїля і зацікавлених арабських держав. Політичні спостерігачі завважили, що совєтський заступник міністра перший раз нічого не згадував, а головно не настоював на участі в конференції Палестинської Визвольної Ораганізації.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО уряду Гельмут Коль приїде у першій половині лютого до Вашінґтону. Він зустрінеться з президентом Роналдом Реґеном і деякими членами його кабінету, а також виступить в Конґресі, щоб переконувати законодавців про користь підписаного у Вашінґтоні американсько-совєтського договору про відтягнення і знищення ракет середнього засягу з Европи й Азії та потребу його ратифікації Сенатом. Про поїздку канцлера Коля повідомив 26-го січня ц.р. офіційно представник боннського уряду Фрідріх Ост.

В АМЕРИЦІ

БЮРО ЗАГАЛЬНИХ підрахунків у своїй перевірці причин упадку нюйоркської біржі 19-го жовтня 1987 року виявило, що у великій міри причетним до тієї події була компюторна система торгівлі дорогоцінними паперами.

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО департаменту Чарлз Редман заявив, що В'єтнам має на меті повернути Америці тлінні останки п'ятьох американців, які досі зараховувались до пропавших без вісти. Заразом В'єтнам повідомив, що має інформації про 18-ох інших американців пропавших без вісти у в'єтнамській війні. Ці обіцянки зробили в'єтнамські урядові представники на триденних нарадах і зустрічах з американськими експертами, які закінчились в Ганої минулого понеділка.

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ЩО УСНА сутичка на телевізійному інтерв'ю віцепрезидента Джорджа Буша і телевізійного кореспондента Дена Ратера додала несподіваного але так бажаного поштовху виборчій кампанії Буша. Всупереч тому, засоби масової інформації починають робити натяки, що це було зумисне заплянване дорадниками віцепрезидента.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Про стан унії

Виголошена в минулий понеділок 40-хвилинна промова президента Роналда Реґена до з'єднаних обох палат Конґресу за традиційним звичаєм, що це звіт Президента „Про стан унії" була красномовним „майстерштюком", але не внесла нічого нового в сучасну американську і міжнародну проблематику. Установа президентури в Америці така шанована, а персональна популярність Роналда Реґена все ще така велика, що його промову раз-у-раз переривано оплесками. Коли він говорив про похід З'єднаних Стейтів Америки на шляху поступу, чи коли він дякував своїй дружині Ненсі за кампанію проти наркотиків, всі присутні у величезній залі Капітолю стоячи апльодували йому. До такої назверхньої форми куртуазії спричиняється ще й політична та персональна культура, бо без уваги на різниці світоглядів, — членами Конґресу є такі діячі, які належать до еліти американського громадянства.

Промова Роналда Реґена була насправді викладом філософії Республіканської партії. Він покликувався раз-у-раз на те, що проповідував від семи років. На перше місце ставив „революцію" в ділянці економіки і соціяльної проблематики. Він знову картав Конґрес, приписуючи йому вину за астрономічний дефіцит державного бюджету. Підкреслив, що бюджет має бути схвалений у жовтні, а не під Різдво. На доказ бюрократичної формалістики він вийняв грубезні томи списаного паперу і сказав, скільки кожний із тих томів, який є частиною закону про бюджет, має сторінок і скільки фунтів важить. Зголосив знову свій давній нереальний внесок, щоби схвалити окремий Додаток до Конституції з забороною видавати більше, ніж держава отримує з податків. Висловився знову проти латання дефіциту новими податками, а також за привернення молитви у школах. Застерігався знову проти абортів і проти протекціоналізму у закордонній торгівлі, а за торгівлю, оперту на приватній ініціятиві, виступав. Виступав проти „добродійної держави", яку пропаґують демократи. Апелював до Конґресу, щоб якнайшвидше ратифікувати підписаний з Ґорбачовим договір про редукцію ракет на близьку і середню віддаль та щоб якнайшвидше Сенат затвердив суддю Антоні Кеннеді, як нового члена Верховного Суду. Кількакратно підкреслював, що ціллю уряду є довести до такого стану „свободи і добробуту", щоб майбутні покоління жили без страху перед новою війною та економічною кризою.

Роналд Реґен здобув величезну популярність своїм оптимізмом та ідеалізмом. І хоча ворожі йому ліберальні кола Демократичної партії у Конґресі та пресі намагалися всіма можливими способами дискредитувати Реґена і підривати ту його популярність, його віра в майбутність американської нації та його палка оборона свободи індивідуума без будь-якої контролі з боку держави промовляє до мас.

Коли після передаваної на телевізії промови Реґена промовляв голова демократичної більшости в Сенаті сенатор Роберт Бирд, відразу виявилася різниця філософій тих двох керівних американських партій. Виявилося теж відразу те хронічне суперництво за примат влади, яке існує постійно між Білим Домом і Капітолем. Реґен приписує вину державного дефіциту Конґресові, сенатор Р. Бирд клав це у вину Реґенові. Коли Реґен говорив про місію Америки дбати за демократичну свободу в усьому світі — Бирд закидав Реґенові перевантаження бюджету видатками на оборону, себто на зброєння. Але й сен. Бирд признав Реґенові хист у дипломатичних переговорах і висловився за дальші переговори з СССР щодо припинення перегонів у зброєнні. Реґен кількакратно підкреслював, що нема республіканців і демократів, а є тільки американці. Це подобалося і за це апльодували йому. В американській дійсності є інакше і теперішній передвиборчий час є найкращим доказом на партійну демагогію.

ПІВДЕННА КОРЕЯ поширює свої торговельні зв'язки також з комуністичними країнами Східньої Европи. Першою в цій ланці держав комуністичного світу буде мабуть Мадярщина представники якої підписали з урядом Південної Кореї цілий ряд договорів. Незабаром до Сеулю прибудуть мадярські представники торговельної місії, — заявив міністер торгівлі Цо Кван Со. Він додав, що ведуться тепер переговори в цій же самій справі з представниками Югославії і Польщі. Досі Сеул вдержував торговельні зв'язки тільки із Совєтським Союзом і Китайською Народною Республікою.

РОСІЯНКА В ОБОРОНІ 1000-РІЧЧЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

Відкритий лист Емілії Ільїної А. Сахарову, Ю. Орлову та А. Солженіцинові

Високоповажані Юрію Федоровичу, Андрею Дмитровичу і Александре Ісаєвичу!

Обставини змушують мене звернутися до Вас, наскільки в сучасному цивілізованому світі Ви, після Господа Бога, найвищі моральні авторитети.

Я — православна росіянка, родом з колишньої Вятської губернії. Батько і мати походили з релігійних православних родин. Це я пишу, як інформацію для майбутніх моїх противників.

Проблема, задля якої я наважилася турбувати Вас, є морального порядку й стосується нашої національної совісти.

Декілька років підряд на сторінках закордонної російської преси ввесь час появляються заголовки, як „Тисячоріччя хрищення Росії", Тисячоріччя хрищення російського народу", „Тисячоріччя хрищення Русі". Такі заголовки друкуються і в совєтських друкарнях на замовлення московської патріярхії.

Створюються комітети святкування Тисячоріччя хрищення Руси із поважних росіян-князів, професорів і священиків. Випущено вже медалі „Тисячоріччя хрищення" — золоті та срібні.

А ось питання: Тисячоріччя хрищення якої Русі? На чому, на якій історичній основі спирається ця ювілейна кампанія? Чи знаходиться в цих претенсіях хоч будь-який натяк на правду та історичну істину?

Слово „Русь" примінене до Росії уживається у високопарному зв'язку з іронічним відтінком. Документально-історичне слово „Русь"

I.

належить Україні. Україна в середньовіччі називалася Київською Руссю чи просто Руссю. Тоді також не тільки ще не було Росії — як за часу прийняття Петром I імператорського титулу почала називатися наша батьківщина — але за існування Київської Русі також ще не було Московії. Кажуть, що існувало сільце Москва на березі ріки Москви. Існували Псков і Новгород і, очевидно, інші міста-держави, не такі блискучі, як Київська Русь, але „я не хотів би мати другу історію, крім історії наших предків, що її дав нам Бог". Не існувала ні Новгородська, ні Псковська, ні Суздальська, ні Володимирська Русь. Була Русь Каївська та Галицька.

Гарне слово „Русь" і ерудити минулих століть в Москві та Петербурзі почали приміняти його для означення своєї батьківщини. І все таки, коли ми, росіяни, кажемо Русь-матюшка, ми маємо на увазі таки Росію у границях від Смоленська до Уралу, від Архангельська до Астрахану.

Київська Русь була давньою цвітучою державою, жемчугом середньовічної Европи. В нашій російській історії такого блиску не було, однак ми мало знаємо про нашу російську історію до XIV століття. Процвітаючий середньовічний Київ був сусідом міст наших предків. Назви тих міст нам відомі, але як у тих містах жили наші предки, — що ми знаємо про це? Нічого не знаємо і знати, очевидно, не хочемо. До XIV століття ми користуємося не історією російського народу, а історією України, історією Київської Русі.

Кажуть, що у нас спільне коріння, спільна історія, спільна культура. Ні, у нас тільки спільне нещастя. Спільними були Рюриковичі, що воювали за князювання в престольному Києві, а то просто зводили чернігівське військо з новгородським. Спільним був Петро Великий, що застелив фінські болота російськими та українськими костями. Спільним був Микола II, що посилав росіян та українців на страту на сопки Манджурії. Багато такого було спільне і довго приходиться це перелічувати. Були спільними Ленін — Сталін, Хрущов та Брежнєв. А історію кожний з наших народів має свою, як і свою мову, свою граматику, літературу, свої обичаї, фольклор та культуру. Не можна порівняти „баріню" з гопаком, або „Енеїду" з „Євґенієм Онєґіном", Євгена Сверстюка з Бєлінським чи Померанцом, або ким небудь іншим у світі і про ніяку спільність говорити не приходиться. Слов'янська сім'я є більшою, то чому ми не говоримо про спільність між росіянами та болгарами, чехами та поляками. Може тому, бо вони далеко і російська потуга не була б в силі до них дотягнутися. Сталін добивався, але не вспів завершити почате діло.

Не так давно, — саме 7-11 жовтня — у Мюнхенському університеті професори Вольфганґ Касак та Гюнтер Штекль, виголосили доповіді, генеральна тема яких була, згідно з оголошенням, „1000-річчя Російської Православної Церкви", а друга доповідь „1000-річчя держави і Церкви в Росії".

Тільки до назви доповідей „вкралися" дві великі помилки. Українець, що був присутній на доповіді професорів Касака та Штекля сказав: скільки не було сказано нищівної для мого народу брехні. Слід згадати, що і в інших високошкільних закладах світу нині читаються лекції з приводу 1000-річчя „держави і Церкви в Росії.

Професори-славісти, спеціялісти з російської історії не знають, що своє Тисячоріччя Росія відмітила в минулому столітті, а саме 1862 року. З цього приводу відомий Мікєшін створив свій монумент „Тисячоріччя Росії", поставлений в Новгороді 120 років тому. Це у СССР знає кожний п'ятикласний, а ось, німецькі професори не знають.

Закінчення буде.

о. Юліян Катрій, ЧСВВ

АМЕРИКАНСЬКА МОЛОДЬ — НА РОЗДОРІЖЖІ

В березні минулого року подавали часописи, радіо й телевізія, що в стейті Ню Джерзі чотири підлітки від 16-го до 18-го року життя, два хлопці і дві дівчини — сестри, замкнулися в гаражі і свідомо й добровільно згинули від газу, що виходив з авта. Кілька днів пізніше точно таксамо покінчили з собою дві молоді дівчини в Чикаго — згинули від газу з авта у замкненому гаражі. Такі трагічні випадки до глибини душі хвилюють батьків, молодь, громаду й Церкву. Щось не в порядку з молоддю, коли вона не хоче жити і кінчить самогубством. Таке наставлення молоді всім нам дає багато до думання. Тож погляньмо на деякі трагічні факти, на причини самогубств та як лихові зарадити.

Епідемія злочинів і самогубств

Америку заливає епідемія злочинів. Майже кожного дня бачимо на телевізії, чуємо в радіо і читаємо в часописах про злочини і трагічні випадки американської доростаючої молоді. Ось кілька прикладів:

Тринадцятьлітній хлопець у Мінеолі, Н. Й., бере батьків револьвер і застрілює свою рідну матір, бо вона змушувала його йти до школи. Чотирнадцятилітній хлопець у Даллесу, Тексас, застрілює свого батька й матір зате, що батько ганив його за невідповідну поведінку і непорядок у хаті. Дві молоді дівчини для розвеселення вдихають хлороформ і двадцять мінут пізніше обидві гинуть. Молодий хлопець у Мілтоні Н. Дж., займається окультизмом і під його впливом вбиває ножем свою матір, підпалює дім і сам гине від ножа.

У місцевості Ню Канаан, Конн., за один рік було 15 випадків спроби покінчити самогубством у молоді в гайскулах. У стейті Ню Йорк у трьох повітах було 12 самогубств молоді. В місті Омага, Небраска, п'ять підлітків на протязі двох тижнів пробують покінчити самогубством, і трьох з них, два 15 і 19-літні хлопці та 16-літня дівчина гинуть.

Від 1970 до 1980 року самогубства молоді у віці 15 — 24 роки зросли на сорок відсотків. За десять останніх літ було в Америці 49,496 самогубств молоді. Річно майже 6.000 молоді поповнює самогубством, а 250,000 пробує його поповнити. В Америці щоденно 15 підлітків кінчить самогубством.

В Америці річно втікає з дому один мільйон дітей від 12-го — 18-го року життя. У самому тільки Чикаго тиняється по вулицях міста 4.000 підлітків.

З вищеподаних фактів стає ясно, що це вже не спорадичні випадки злочинів чи самогубств, але це вже епідемія, що забирає тисячі молодих хлопців і дівчат.

Яка причина тих масових самогубств?

Чому молодь не хоче жити? Чому кінчить самогубством? Чи може з біди, нужди, голоду, холоду? Ні, це з добра, бундючности й вигоди. В більшості це діти середньозаможних батьків. Тут мусить бути глибша причина. Це надзвичайно сумно, коли цвітка, яка щойно розвинулася, розцвіла, а вже нидіє, в'яне і гине.

Хто коло свого дому плекає грядки, той не раз міг завважити, що часом деякі цвіти гинуть, хоч мають усе, щоб жити й розвиватися. Чому вони гинуть? Гинуть, бо їхні корінці під'їдає хробак.

Так і тут невидимий хробак точить душу й тіло доростаючої молоді. Що це за хробак? Це хробак алькоголю, наркотиків, кокаїни, маріхуани, неморальности. В молоді, що все має чого душа забажає, скоро приходить пересит, а з ним знеохота до життя. „Життя не має для мене значення" — каже 85 відс. американської молоді. Ось, що каже статистика: 93 відс. молоді у вищих клясах середньої школи вже п'ють алькоголь; 60 відс. з них уживають маріхуани, а 17 відс. — уживають кокаїну, Пі-Сі-Пі і Ел-Ес-Ді чи інші наркотики. Діти, не маючи ще дванадцять літ, уже пробують маріхуану.

В Америці три мільйони триста тисяч молоді вживають алькоголь. Дванадцятилітні діти вже починають пити алькоголь. Шість відсотків молоді у вищих клясах середньої школи самі признають, що щоденно вживають алькоголь. Тридцять відс. молоді у вищих клясах середніх шкіл — п'яні принаймні раз на тиждень. Річно 8,000 підлітків гинуть у п'яному стані в автомобільних випадках, а 40,000 стають інвалідами в наслідок тих випадків. Алькоголь і наркотики є причиною половини смертей у доростаючої молоді.

Вищеподана статистика — це тільки мертві числа, але вони дуже сумні і багато говорять.

(Закінчення на стор. 3)

Лев Яцкевич

ПРО „БЕЗКАПЕЛЮШНИКІВ" ТА „БЕЗЧУПРИННИКІВ"

Стівен Чепмен, чикаґський колюмніст ув одному із своїх фейлетонів, присвяченому людській пустоголовості, зараховує до цієї категорії людей, не тільки жінок, але теж і чоловіків. Звичайно, жінки присвячують багато більше часу та уваги, ніж чоловіки, речам, що не мають великого значеня, таким, як чепурення, себто прикрашування свого зовнішнього вигляду, у виді виструнчених закаблуків, набагрених уст, перманентної зачіски, підкручених вій, витончених брів, пофарбованих повік, напудреного носа та косметично збагаченого обличчя.

Але не слід, звинувачувати самих тільки жінок у цій пустоголовій орнаментації. Жінки бо не карають своїх ніг тортурами виструнчених, цвяхоподібних закаблуків, з великої любови до них, але для піднесення атракційности та стилевого привабу своїх фіґур, в невід яких впадають, неначе нетлі, несвідомі великої небезпеки чоловіки.

Автім, не думаю, що слід нам звинувачувати жінки, за їх генетичну успадкованість та стосування тих всіх витончених засобів та метод приваблювання представників відмінної статі до себе, що ними обдарувала їх матиприрода для однієї тільки мети — продовження людського роду.

Тому, якщо хтось хоче побачити справжній вияв людської пустоголовости, то не слід йому шукати з ним в сальонах краси, косметичних прилавках фірми Німен Маркус чи в департаментових крамницях, присвячених продажі та реклямі косметичних продуктів таких фірм, як: „Revlon", „Nina Rici", „Lancome", „Estee Lauder", „L'air du Temps", „Shalimar" чи „Oscar de la Renta", але радше унапрямити свою ходу до хрещатих великоміських вулиць, на яких у кожній порі дня й року можна зустрінути цілі отари представників чоловічого пустоголовства, які, без капелюхів на головах (назвім їх „безкапелюшниками"), часто-густо при арктичній температурі та заморозних вітрах, ставлять очайдушний виклик природі та її основним законам нашого самозбереження.

Бо коли жіноче чепурення становить, так би мовити, вияв жіночого інстинкту приподобатися чоловікові, цього, на жаль, не можна сказати про чоловічих „безкапелюшників", які неначе одержимі, ходять по великоміських вулицях з відкритими головами, сповнені віри ув особливий чар свого волосся, з професійно зробленою зачіскою, запиленою захисною речовиною, яке, на їх думку, становить справжній вияв їх „маскулінізму".

І подумати тільки, яка несправедлива доля постигла такий, колись шанований та популярний фетровий капелюх, який довгими роками був символом чоловічої елеґантности та невід'ємною часткою гардероби кожного шануючого себе джентлмена. Багато преставників старгої ґенерації ще й досі пам'ятає назви, окрилених славою австрійських капелюхів Гікеля, Габіґа чи Піхлєра, англійського Карріка, італійського Борзаліно чи американського Стетсона, які були ще до недавна, не тільки прикрасою голів найбільших джиґунів світу, але й неперевершеним засобом взаємного вітання зустрічних знайомих обох статей.

А тепер, мов за приторком чародійної палички ті всі капелюхи раптом позникали з голов шануючих себе чоловіків, за вийнятком омедалених членів совєтського Політбюра та членів всемогучої совєтської „номенклятури".

Зпоміж численних покупців цього рідкісного краму у вільному світі, залишилася ще невелика кількість чудаків, акторів та безволосих представників чоловічої статі, яких ми популярно називаємо „лисаками" (назвімо їх евфемічно „безчупринниками"). Вони бо єдині рятують захитаний престиж та шану фетрових капелюхів, у яких вони несміло протискаються крізь юрби гордих „безкапелюшників", ховаючи соромливо, під їх широкими крисами, ганьбу свого генетичного недоліку, поспіль з почуттям неприхованого відчаю та чоловічої неповноцінности.

Пишучи ці рядки, бачу іронічні посмішки на обличчях багатьох читачів, які вважають, що „лисаки" — це комічні люди, з яких, як говорили колись львівські батяри, можна собі безкарно „подерти лаха".

І тут саме починається трагедія тих всіх, натаврованих природою представників чоловічої статі, не охоплених жодною урядовою чи медичною статистикою, які неповинно терплять за гормонові недоліки, чи неповноцінні гени свого волоосросту, успадковані, доречі, по своїх батьках, дідах чи прадідах.

Пишучи про їх терпіння, ми, звичайно, маємо на увазі, не їх фізичне, але духовне чи радше моральне терпіння, бо, як відомо, волосся не має нервів і випадає з черепа, так би мовити безболісно, безшелесно та безконтрольно. Хоч, як кажуть, „біль болеві нерівний", і часами духовне терпіння болить людині багато більше й глибше, ніж фізичне.

І тому кожен раз, коли такий „безчупринник" гляне у дзеркало, він відвертається швидко від дзеркальної відбитки своєї голови, спотвореної відсутністю волосся на її черепі. Але найбільше приниження відчуває кожний „безчупринник" в зустрічах та контактах з представницями т. зв. „слабкої" статі, які теоретично вбачають у кожному мужчині потенційного кандидата на свого чоловіка та батька своїх майбутніх дітей. Єдиний вийняток становлять „безчупринники", по обличчі яких, погляд майже кожної жінки, лидь сковзується, з легковажною усмішкою.

Але чи можна звинувачувати жінку в тому, що вона хотіла б мати повноцінного чоловіка, з буйною чуприною на голові та кучерявих синів, за якими оберталися б усі молоді дівчата? А втім, це хотіння, зв'язане, не з її особистою волею, а з характером успадкованих нею генів, розташованих природою в подвійних спіралях її клітин, які мають вирішний вплив на зовнішній вигляд її майбутнього мужа та батька її майбутніх дітей.

А що тут говорити про те, що мовляв, чоловік здобуває жінку, коли в дійсності діється навпаки! Бо жінка, подібно, як кожна самка тваринного світу, вибирає собі самця. Для прикладу, візьмімо хочби так ланю, за яку зводять завзяті бої закохані олені. І, здавалося б, що в таких двобоях олень здобуває ланю силою свого тулуба та густістю своїх оленячих рогів. В дійсності, такий двобій — це звичайний „шов", у якому, ще перед двобоєм, вибирає ланя того оленя, який, звичайно, виграє двобій.

А тепер спитаймося, але так з рукою на серці, а яку шансу здобуття „струнконогої лані" має „безрогий" чоловічий олень?

На щастя, не всім „безчупринникам" випадає волосся з голов у молодому віці. І тим слід пояснити собі відносно

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

Збірна виставка з нагоди Тисячоліття

(Від 4-го грудня 1987 року і протягом наступних трьох „вікендів" відбулась у Філядельфії, в УОКЦентрі збірна образотворча виставка з нагоди Тисячоліття Хрищення України. В ній взяло участь 25 МАЛЯРІВ І трьох скульпторів. Експоновано 63 твори. Виставку та поодинокі експонати фільмував Ігор Вонс).

Не помилився Петро Андрусів, назвавши мистецтво найсильнішою зброєю. Мистецтво, як усестороння відбитка народу, організує його думки і почуття та не лише формує мистецькі смаки людини і виявляє її особисті здібності, але найповніше представляє надбання мистецької спадщини.

Напротязі сторіч проходив процес розвитку нашого мистецтва, що розвивалося у конкретних історичних умовах. Не зважаючи на різні труднощі, перешкоди й утиски, воно розвивалось спонтанно та своєю силою впливало на розвиток мистецтва сусідніх народів. Вистачить пригадати, що київський живописець монах Антоній 1409 року розмальовував Троїцький Собор у Пскові. Українські малярі працювали на польських зермлях — у Кракові на Вавелі, в Люблині і Сандомирі, розмальовуючи місцеві катедральні костьоли. Українсьі мистці напротязі наступних сторіч аж по сьогодні виходили на ширші обрії. Прикладів так багато, що вони перейшли б межі цього тексту.

Ми в тому щасливому положенні, що діждавшись знаменної дати 1988 року, маємо змогу оглядати осяги нашої культури і мистецтва за час десяти сторіч, не згадуючи вже дохристиянського періоду, що із ним варт познайомитись.

Твори мистецтва, як уже згадано, становлять дорібок культури. Тим паче згадану вище збірну виставку та ще з такої небуденної нагоди слід щиро привітати, тим більше, що вона є першою цього роду, ... за якою — сподіваємося — слідкуватимуть чергові в наших більших осередках. Ця перша буде мабуть повторена у Ню Йорку і Торонто. У нас, Слава Богу!, чимало визначних мистців, то чому зупинятись тільки на цій одній з такої вийняткової нагоди?

У Філядельфії під сучасну пору виникає проблема з кожною образотворчою виставкою під одним поглядом — якось не щастить із підшуканням професійних рецензентів, які дали б фаховий огляд експозиції. Це роблять пресові кореспонденти, на кшталт звичайного звіту, так, як у цьому випадку.

• • •

Поняття мистецтва змінялось у різних історичних періодах. Ідучи за естетичною теорією, що її можна примінити не лише до образотворчого мистецтва, то й вона не є в спромозі вичерпати докладного опису твору мистецтва, а втім є багато підходів до розв'язки пізнавальної вартости мистецького твору. Різниці поглядів у цій, так мовити б, тонкій матерії виникають із відмінного розуміння понять естетичної та пізнавальної вартостей. І тут приходить на думку т. зв. мистецька правда, що також насуває різнородність інтерпретацій. В образотворчому мистецтві маємо до діла з образом об'єктів, преставлених мистецькою візією, широтою мислення, емоційним переживанням. Крім цього нам видається, що твір, який ціхують мистецькі вальори, поруч цього ми ще повинні в ньому відчувати мудрість і логічний знисл, тоді мистецький твір підносить свій рівень.

• • •

Згадаємо ті експонати, що мають безпосереднє чи посереднє відношення до Тисячоліття. Йдемо за каталогом виставки.

„Хрищення України" Володимира Бачинського — це праця більш ескізного характеру, що її, до речі, сам мистець назвав рисунком до картини.

Богдан Божемський виставив два дереворити — „Дружинники з іконою" та „Святі Володимир і Ольга". Між іншим — Володимир, Ольга, дружинники, як тема повторюється з тим, що її представляють різні мистці згідно із своїм мистецьким підходом чи пак вирішенням. Божемський показав ще темперу „Св. Ольга принимає св. віру". Краще було б назвати картину „Княгиня Ольга принимає св. віру", бо вона, принимаючи св. віру, не була святою, а втім картина мистецьки цікава.

Темістокля Вирсту знаємо з його суто-модерних картин, та на цій виставці, це зовсім інший Вирста. Його „Світанок Нової Доби", один із кращих більших полотен, виконаний акриліком представляє Хрищення в дуже оригінальний спосіб. На ярко розсвітленому фірнаменті неба зображена побільшена голова Христа, що занимає більшу частину небосклону, вона не намальована, а вирита спеціяльним інструментом у роді ножа, інакшими словами Христос постав із заглибин на фоні неба; картина створює особливий офект. Під головою — з'явою, що ледь-ледь помітна на блідожовтій поверхні вдолині перепливає

(Закінчення на стор. 3)

Про „безкапелюшників"..

(Закінчення зі стор. 2)

велику кількість подруж з „безчупринниками", яким волосся з голів випало щойно по шлюбі.

На жаль, таке одруження не зменшує у нічому, ні лисини, ні почуття неповноцінности „безчупринниів", не зважаючи на евфемічну приповідку, що мовляв, „з мудрої голови не випадає волосся". І мабуть, єдиною моральною рекомпенсатою для „безчупринників" становить історичний факт, що вони не самотні на нашій плянеті, находяться, так би мовити, у доброму товаристві таких світочів, як Сократ, Юлій Цезар, Магатма Ґанді, Альберт Айнштайн, Ігнатій Льойоля, Чарлз Дарвін чи Владімір Ульянов (Ленін).

До речі, лисина ніколи не з'являється на голові „безчупринника", як deus ex machina, але навпаки, вона має багато передвісних знаків, у виді кутів на голові, що постійно глибшають, поряд із слабкістю влосся на черепі, яке починає помітно меншати, не зважаючи на всі зусилля приречених до лисіння „безчупринників", щоб цей процес якось відвернути чи припинити, при допомозі масажів черепа, його шампунування чи втирання у залишки волосся різних кремів, еліксірів та „чудесних" ліків, реклямованих, як „незаперечні" засоби на поріст волосся. Покищо, ті всі чудесні ліки, замість вирощувати більше волосся на черепах безчупринників, вирощують щораз більші прибутки в банкових контах всяких наукових та фармакологічних шарлатанів.

Але чи можна будь-кому заборонити мріяти чи звинувачувати будь-кого у сподіванні проти надії? Бо, до речі, що залишилося дерзаним вітрами долі безволосим „страдникам"? Їм залишилися тільки дві можливості: приховати перед очима людей своє безволосне тавро, при допомозі капелюха на вулиці, або фальшиого чуба (перуки) в нутрі хати, при чому, ця друга можливість, зумовлена подивугідною витривалістю їх обезволосених черепів на фізичний закон безвентиляційного пітніння.

Так, приблизно, виглядає, без косметичних прикрас двох сотень мільйонів обезчупринених рабів Божих на нашій плянеті землі.

На щастя, приблизно 35 років тому, засвітила для них перша зірка надії, у виді вирощування нового волосся, шляхом перещеплювання здорового волосся з інших частин тіла на лисину й то не „in gross", але — волосинка по волосинці. На жаль, цей великий медичний пролом, не тільки дуже коштовний, але й доволі болісний. А найважливіше, що не на кожну лисину можна перещіпити нове волосся. А коли перещіплення не „прийметься", тоді й чуприни нема й гроші чорт взяв, а сам „безчупринник", як то кажуть, натерпівся безпотрібно, ні за „цапову душу"!

Такому безволосому страдальнику залишається тільки одна надія, що медичні дослідники впадуть ще колись на слід якогось нового геніяльного ліку, який дозволить кожному з них виростити нове волосся, за відносно дешеву ціну.

Коли пишемо ці рядки, крізь сторінки світової преси прошибла вістка про винахід такого нового ліку, т. зв. „міниксидилу", який сповільнює лисіння та вселяє надію у серцях багатьох „безчупринників" у можливість вирощення нового „чуба".

Але заковика з тим ліком така, що він не вирощує волосся на кожному, а якщо вирощує, тоді слід його втирати в череп безчупринника через ціле його життя, бо інакше, те волосся, котре вже виросло — випаде знову. Мало того, з уваги на доволі високий кошт цього ліку не кожний безчупринник зможе собі фінансово дозволити на „лікування" своєї лисини.

Але люди витратили далеко більше грошей та витерпіли далеко більше муки в пошуках криниці юности та еліксіру довговічности, які всі, покищо, залишилися тільки нездійсненною, хоч й привабливою фантасмагорією.

Думаю, що така сама доля постигне, мабуть, і „міноксидин". Але не думаю, що з цієї причини завалиться світ, або постане „діра в небі"!"

У Празі...

(Закінчення зі стор. 1)

гання за допомогою перебудови привернути свій дав ній авторитет закінчаться невдачею".

Дубчека усунули з компартії в 1970 році і від того часу він фактично перший раз, за посередництвом італійської газети, мав змогу висловити свою думку. В інтерв'ю Дубчек згадує про можливість регабілітації в майбутньому понад 500.000 членів компартії, які були позбавлені членства після вторгнення до Чехо-Словаччини совєтських танків. На його думку за керівництва М. Ґорбачова така інвазія на соціялістичну країну сьогодні була б неможлива.

Здається він тут помиляється, — кажуть політичні спостерігачі, бо М. Горбачов і новий чехо-словацький керівник Мільош Якеш, який недавно відвідував Москву, повністю погодились з розв'язкою подій в 1968 році. Спостерігачі ще підкреслюють, що чехо-словацькі засоби масової інформації властиво не багато пишуть й інформують про ці справи, а інформацію агентства „ОРБІС" розповсюджувалось в більшості серед західніх кореспондентів.

В Канаді...

(Закінчення зі стор. 1)

З думкою Літтмана, як пише далі „Ню Йорк Сіті Трібюн", не погодився пред ставник Українського Наці онального Об'єднання (УНО) Павло Дорожинський, який заявив, що деяких українців обвинувачували у співробітництві з нацистами під час Другої світової війни, але це не означає, що всі українці брали участь у винищуванні жидів. Він додав, що у вільній країні ніхто не має права забороняти поширювання жадного видання, хіба воно виступає проти інтересів Канади, але й тоді прокуратура шукає винних і не обвинувачує цілої національностевої групи, як це робить Літтман. „Ці правила відносяться також до жидівської спільноти, яка не становить винятку в демократичній країні", — заявив П. Дорожинський. „Ми ніколи не створювали свого власного права в будь-якій країні, хоч багато видань, які появля лися заходами жидівських організацій, нам не сподобалися", — заявили інші представники української громади.

На думку керівників багатьох українських організацій в Канаді, 110-сторінкова книжка, про яку йде мова, є звичайним історичним ствердженням, що не тільки жиди, але і українці також страждали під гітлерівським режимом. „Ця книга зовсім не має на меті викликати ненависть ні до кого", — підкреслив П. Дорожинський, закликаючи обидві спільноти, українську і жидівську забути про далеке минуле і шукати шляхів до взаємної співпраці, тимбільше, що обидві спільноти живуть у вільній демократичній країні.

Газета додатково інформує, що згаданий міністер взяв до уваги вияснення українців і не робив жадних заходів для припинення кольпортажу виданої книги, як цього вимагав Літтман.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА, а зокрема його секретар Джордж Шулц, відкинув як безпідставні закиди консервативних законодавців і противників підписаного в грудні минулого року американсько-совєтського договору про зменшення і відтягнення ракет середнього засягу, що Совєтський Союз може заховати атомові головки від ракет СС-20, або пристосувати їх до інших ракет, які не входять в договір. Умови перевірки, на думку державного секретаря Шулца, є так подумані, що жадна зі сторін не може займатися фальшуванням. Деякі сенатори і конгресмени, а зокрема сен. Джессі Гелмс, прочитавши звідомлення Сі-Ай-Ей до тієї справи, були здивовані становищем Шулца.

АНАЛІТИКИ БІЛОГО ДОМУ і Конгресу дійшли до заключення після промови про стан юнії, що президент Роналд Реґен у своєму останньому році урядування може мати куди більші впливи поза кордонами ЗСА, як вдома.

ДОСЛІДИ ПЕРЕВЕДЕНІ Американською федерацією плянованого материнства і батьківства опублікованого для загального відома, виявляють, що американські глядачі телевізії, є безнастанно бомбардовані повідомленнями про секс, але дуже мало, якщо й коли-небудь, про наслідки сексуальних зносин. В результаті „американська телевізійна мережа робить медвежу прислугу своїм глядачам", — сказала Фей Воттелтон, президент федерації як проголосила висліди переведених дослідів.

КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКУ номінацію Демократичної партії негр Джессі Джексон, сподіється, що його довголітній приятель Билл Косбі зорганізує якусь аферу в Айова Сити для придбання фондів на телевізійні реклями для його кампанії. Джексон також вірить в те, що він переконає тих виборців, які кажуть, що їм подобається те, що він говорить, але він не є кандидатом їхнього вибору. Новий заклик Джексона це: „Не кажіть 'але', кажіть 'отже'."

ДОСЛІДИ ВКАЗУЮТЬ НА ТЕ, що одна пілюля аспірини прийнята кожний другий день може різко зменшити можливості захворювання на удар серця і смертних випадків спричинених серцевим ударом у мужчин. Д-р Чарлс Геннекенс, головний дослідник групи науковців, заявив, що висліди його перевірки є такі переконливі, що їх треба негайно подати до загального відома. Не зважаючи на це, дослідники перестерігають населення щоб без лікарської поради чи дозволу не починали себе лікувати аспіриною.

Американська...

(Закінчення зі стор. 2)

Як лихові зарадити?

Найперше поставмо питання: хто тому винин? Винні частинно батьки, де нема зв'язку між ними і дітьми; винна частинно сама молодь; винна також школа, зле товариство, громада чи обставини.

Молодий французький студент так обвинувачує своїх батьків: „Ви показали нам нутро атому, ви навчили нас краяти волосок на четверо та міряти дорогу електронів, але ви загубили міру серця і його найшляхетнішу рису — любов. Ви забули відповісти нам на істотне питання: „Куди нам іти? Яка мета нашого життя?"

Це дуже слушне оскарження батьків, що в багатьох випадках дбають тільки про тіло, а не про душу своїх дітей.

Чи є на ту недугу молоді якийсь лік? Де шукати порятунку? В повороті до Бога, до релігії, практики св. Тайн, щоденної молитви. Єдина віра в Бога показує вартість життя, ціль життя, вічне призначення людини. Віра вчить нас, що життя людини — це прецінний Божий дар, за який прийдеться відповісти перед Богом. Наш християнський катехизм подає нам найкращу дорогу до щастя на землі і в вічності, кажучи: „Людина створена на те, що Бога пізнавати, Його любити, Йому служити, Його почитати і у той спосіб осягнути своє вічне щастя".

Наш покійний патріярх Кардинал Йосип Сліпий, відвідуючи в 1968 році Америку й Канаду, в одній своїй проповіді прегарно підкреслив значення віри. „Нині віра в Бога, Христа, — каже він — найважливіша річ і її заперечити найтяжча недуга. Скільки людей тратить віру, байдужніє, не здаючи собі справи, що людина без віри стає звіриною. Вбити батька, маму, вкрасти, підпалити — це для неї нічого. Вона тратить совість і не боїться жодної кари. Хто має віру в Бога, той буде добрим батьком і матір'ю, добрим сином і донькою, добрим громадянином і свідомим українцем".

Отож треба, щоб наша молодь від дитинства виростала в любові до Бога, ближнього, родини, народу, Церкви; в любові до чесности, невинности серця, до жертви й посвяти, а тоді вона схоче жити, бо житиме ідеалом, бо матиме ясну ціль життя, бо матиме радість і задовілля із життя.

Збірка...

(Закінчення зі стор. 2)

ріка, а в ній занурені по груди люди приймають св. Хрищення. Вказуючий палець на самій горі таки на краю блейтрами, що вказує на Христа, мабуть слід розуміти „так велів Бог-Отець" або „так веліло Провидіння Боже".

Юрій Гура не міняє свого стилю, його багатофігурна акрилична картина „Володимир з дружинниками" пригадує нам період слави, період героїчних подвигів могутньої Київської Руси.

Слава Ґеруляк цим разом поруч плоскої кераміки — „Українські святі", виставила мабуть уперше графіку „Святі, яких не знає світ".

„Княгиню Ольгу" показала нам своєю темперою Ольга Дядинюк.

Найбільші розміром керамічні експонати Марка Зубара — „Св. Юрій" і „Св. Архангел Михаїл", як виставку прикрашують, так і вони захоплюють усіх.

Скульптури Гамілтона Армстронґа та Петра Капшученка мають таку саму назву „Св. Володимир". Капшученко в своєму творі показав Володимира як постать сильну, рішучу, поставивши перед собою одну велику ціль, що її за всяку ціну хоче досягти.

„Св. Володимир" Армстронґа, щоправда теж виражає тверду волю, але чомусь у його Володимира меч з правого боку. Невже кожний воїн у той час був лівша? Хтось на виставці оправдував тим, що ніби так меч носили вікінги, яких у Київській Русі називали варягами, одначе, як твердить одна група істориків, що Київська Русь виникла ще задовго до появи варягів на її території, з другої ж сторони приходять на думку Рюриковичі, а відносно військового спорядження в сірій давнині, без джерел важко устійнити. На цьому місці слід відмітити те позитивне, що Роксоляна Лучаковська-Армстронґ зуміла заохотити свого чоловіка виставляти його скульптури на українських виставках враз із нею, радше з її малярськими картинами.

Св. Володимира і св. Ольгу (акриліки) експонували ще брати Козаки — Юрій і Ярема.

Княгиню Ольгу і Володимира Великого, в техніці акриліки показала Софія Лала.

Св. Володимира ще виконав ув акриліку Андрій Мадай.

„Опікунами віри", олією, порадувала нас Люба Мазяр.

Само собою, що Володимирів на виставці найбільше, з усіх одначе Володимирів, біля „Князя Володимира Великого" архипресвітера Сергія Кіндзерявого-Пастухова, виконаного пастелею, прямо була тиснява. Було дуже багато охочих купити цю картину, але вона не була на продаж, картина із серії наших князів, що буде видана окремим альбомом.

На увагу заслуговують ще такі тематичні твори: „Сторінка з літопису", гваш Романа Василишина й олія Стефана Рожка „Спільна молитва".

Крім згаданих у виставці взяли участь ще такі мистці: св. п. Петро Андрусів, Роксоляна Лучаковська-Армстронґ, Мотря Головінська, Тарас Левицький, Зоя Лісовська, Лада Нижанківська, Василь Палійчук, Аркадія Оленська-Петришин, Юрій Соловій, Михайло Стефиняк, Тарас Шумилович.

Як видно з переліку тематичних образотворчих творів, збірна виставка з нагои Тисячоліття дала добрий вислід творчої праці плеяди наших визначних образотворчих мистців і закріпила в нашій пам'яті небуденну мистецьку подію, дякуючи Мистецькій Ґалерії „Дора", що цю збірну виставку з нагоди Тисячоліття зорганізувала. Її відвідало понад тисячу осіб.

ПОДЯКА

4-го січня 1988 року відійшла від нас

бл. п.

Осипа Годованська

колишня учителька на Рідних Землях.

Цією дорогою складаємо щиру подяку:

Пароховi української католицької церкви Богоявлення у Рочестері, Н. Й. о. Василеві Бучикові за духовну опіку над Покійною, гарно висловлені прощальні слова і відпровадження на місце Вічного Спочинку.

Хорові під дириґентурою пана інженера Ярослава Матковського.

Докторові Т. Артемовичеві за совісну довголітню медичну опіку для Покійної.

Докторові медицини Kwan Chung, **котрий був опікуном Покійної у часі її побуту у захисті для старших.**

Українській Суспільній Опіці у Рочестері, Н. И., якої члени відвідували Покійну у шпиталі і захисті для старших віком.

Приятелям і Знайомим, котрі чим небудь допомогли у різних ситуаціях Покійній за життя і у звеличанню похоронних відправ.

Дирекції Pyramid Automatics Inc **і співпрацівникам за щирі вислови співчуття і квіти.**

Похоронному заведенню Ґаріса за солідну обслугу.

ТАРАС ЕРСТЕНЮК — сестрінок
і РІДНЯ Покійної

ЧИСЛО ДЕРЖАВ, ЯКІ домагаються від ізраїльського уряду полагодження справи з палестинськими арабами і закінчення свого роду пацифікації, що її переводять вояки і поліція над арабами, збільшується. На конференції арабських держав, яка відбулася недавно в Тунісі, деякі безпосередні сусіди Ізраїля пропонували прийняти гостріший тон перестороги і з признанням висловились про ідею скликання міжнародної конференції для полагодження справ на Близькому Сході навіть без участи Ізраїля, якщо цей не погодиться взяти участи. Багато залежатиме тепер від постави З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу, який почав критикувати Адміністрацію президента Роналда Реґена за те, що вона тільки протестує, але не робить конкретних заходів, щоб „зупинити ізраїльську вояччину". З другої сторони прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Шамір заявив кореспондентові „Ню Йорк Таймсу", що „нам не можна стріляти, висилати арабів з Ізраїля, бити, а що ж нам тоді залишилось — вмирати, чи виставляти на небезпеку своїх вояків". Політичні спостерігачі думають, що ані самі араби, ані самі ізраїльці цієї справи не полагодять. Треба авторитетних посередників, яких однак Ізраїль не дуже хоче визнати і приймати їхні поради.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

св. п.

Бориса Ольшанівського

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені

в церкві св. Юрія Переможця, Ошава, Онтаріо
П'ятниця, 29-го січня 1988 р., 8-ма год. ранку
Субота, 30-го січня 1988 р., 6-та год. веч.
в церкві св. Івана Хрестителя, Випані, Н. Дж.
П'ятниця, 29-го січня 1988, 7:30 год. ранку
в церкві св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж.
Середа, 3-го лютого 1988, 7:45 год. ранку

Просимо помолитися за спокій Його душі.

БОЖЕНА ОЛЬШАНІВСЬКА з родиною

У П'ЯТУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
як з волі Божої відійшов у Вічність
мій Дорогий і ніколи Незабутній
ЧОЛОВІК

бл. п. проф.

САМІЙЛО П. МУХИН

буде відправлена

ПАНАХИДА

в українській православній катедрі

св. Володимира в Торонто, Канада
при 404 Bathurst Street

Спи спокійно. Ти вічно будеш жити у моєму серці!

Про молитви за спокій душі Покійного просить,

дружина — МАРІЯ

ПОДЯКА

З волі Всемогучого Господа,
в п'ятницю, 8-го січня 1988 року,
після довгої та важкої недуги,
заосмотрений Найсвятішими Тайнами,
відійшов у Вічність

наш Дорогий

ЧОЛОВІК, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН МОСКАЛЬЧИН

народжений 25-го травня 1906 року в Денисові, Тернопільщина.

Член 175-го відділу Українського Народного Союзу в Дітройті, Миш.

ПОХОРОНЕНИЙ на цвинтарі св. Ядвиги в Дітройті,

Горем опечалені:
СТЕФАНІЯ — дружина
ОДАРКА РАХВАЛ — дочка з родиною
БОГДАН — син з родиною
ОЛЬГА — сестра
СТЕФАН, МИКОЛА, ПЕТРО — брати в Україні
ближча і дальша Родина в ЗСА і Канаді

•

Цією дорогою складаємо нашу щиросердечну подяку Всч. о. крил. Йосифові Шарому за молитви, похоронні обряди та слова потіхи; сердечно дякуємо всім учасникам похорону, зокрема з далеких місцевостей; дякуємо всім людям доброї волі за співчуття, молитви, квіти, датки на Служби Божі та добродійні цілі. Нехай Всещедрий Господь винагородить Вас усіх, а зокрема наших приятелів Марусю і Ярослава Базюка за їхню велику поміч в часі нашого горя.

На Служби Божі зложили: родина Гаврилко, О. і В. Папіж, А. Василик, М. і С. Скорупа, д-р Зеновій і Оксана Мельник, І. і П. Стецик, М. Дехтяр, П. і Р. Качмар, родина Б. Вовк, А. Месеренко, А. і Д. Кошильовські, родина Макогін, родина Гуменюк, Г. і М. Чамбул, родина Зембович, Л. і Б. Базюк-Равен та інші.

На квіти: М. Скорупа, родина Макогін, М. Мушинська, родина Дарбон, Марія і Ярослав Базюк, 175-ий Відділ УНСоюзу.

Родина Покійного зложила: на Ювілейний Комітет 1000-ліття Хрищення України 100 дол., Церкву в Люрді 60 дол., Служби Божі в Римі 55 дол., радіомовлення „Пісня України" 25 дол.

•

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. Івана

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена в церкві св. Івана Хрестителя в Дітройті, в суботу, 20-го лютого 1988 р. о год. 5-ій веч.

Про молитви за душу покійного Івана просять:
СТЕФАНІЯ МОСКАЛЬЧИН — дружина
з усією родиною

НІКАРАҐУНАСЬКІ САНДІНІСТИ, які ведуть обманливу політику і тим самим вводять в блуд американських лібералів в Палаті Репрезентантів і Сенаті, напали на приміщення, у якому зібрались родини політичних в'язнів для обговорення долі їхніх рідних і для випрацювання стратегії протесту проти їхнього ув'язнення. Поліція не вмішувалась навіть тоді, як товпа хуліганів обкидувала камінням й іншими твердими предметами жінок, дітей і стариків. Свідком цього вандалізму були декілька західніх кореспондентів, між ними кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Стів Кенцер. Усі вони посвідчили, що в цьому зударі були поранені, але ними ніхто крім рідних не займався. Так виглядає демократичний процес диктатора Даніеля Ортеґи Саведри, — кажуть політичні спостерігачі. Керівники цієї хуліганської банди говорили закордонним кореспондентам, що вони, тобто рідня політв'язнів, „агенти Центральної американської розвідчої агенції".

Св. Миколай у Сумівців Ню Йорку

У суботу, 19-го грудня 1987 року школа українознавства при осередку СУМ ім. ген. хор. Т. Чупринки в Ню Йорку влаштувала імпрезу, на яку завітав св. о. Миколай. Ця святочна імпреза відбулася в залі дому ОУВФ, де на гарно прибраній сцені з ялинками, зірками та сніжно-білими прикрасами виступали учні-юнаки, юначки і суменята.

Програма, яку приготували учителі школи, складалася з віршів, сценки та пісень, присвячених Різдву і св. Миколаєві. У програмі брали участь учні всіх кляс, а також діти садочку.

Директорка школи мґр Павліна Андрієнко-Данчук відкрила свято коротким словом та провела спільну молитву „Отче наш". Спершу виступила 12-та кляса з двома віршами „Різдво Христове" і „Горять свічки". Учні садочку виступили на сцені, співаючи коляду „Спи, Ісусе, спи" та обдарували мале дитя-Ісуса (при

Св. Миколай з дітьми.

брана лялька) своїми дарунками. Перша кляса продеклямувала віршик, супроводжуючи його ручними вправами, а відтак кожна кляса за порядком, продеклямувала вірш. У перервах між віршами учні та всі присутні співали коляди.

У другій частині програми представлено гарну різдвяну сценку з ангеликами, звірятками та чортиком. При співі „О хто, хто..." ввійшов на залю св. о. Миколай, який привіз з собою дуже багато подарунків і роздав їх чемним дітям. Сценку підготовила учителька М. Решітник, а ролі виконували учні 2-ої, 4-ої та 6-ої кляс. Свято закінчилось відспіванням коляди „Бог Предвічний".

Х. Цебрій-Різзо

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Св. п. Е. Куровицький

Не маючи змоги взяти участи у похоронних відправах по св. п. Ерастові Куровицькому, нехай цей мій короткий спогад про покійного у зв'язку з будовою церкви св. Володимира в Ґлен Спей буде прощальною китицею квітів на його свіжу могилу.

Вперше я побачив покійного на одному з засідань будівельного комітету церкви св. Володимира в Ґлен Спей, якої я був архітектом. Обговорювалася справа площі під будову церкви. Я з'ясував, що площа 50x75 футів, яку обіцяв подарувати під будову церкви Український Робітничий Союз, абсолютно замала. Рішено просити Союз про більше землі.

В часі, коли комітет переговорював з Союзом, покійний купив кілька акрів землі (¾ милі від площі) і запропонував подарувати її під будову церкви. Цей факт, що комітет має вже землю, зміцнив його позиції. У висліді УРСоюз подарував під будову значно більшу площу. Всі, включно з покійним, раділи з такого рішення УРСоюзу, бо всі бажали бачити нову церкву напроти могили борцям за волю України. Покійний продав куплену землю, а „зарібок" з тої трансакції передав будівельному комітетові, мовляв, він не купував землі на зарібок, а для добра громади. Своєю готовістю допомогти в шляхотному ділі будови церкви, а опісля ще й передати „зарібок" на будівельний фонд переконали мене, що покійний — це людина шляхотна й чесна, а одночасно людина, що не витрачає часу на зайві слова, а людина діла. З того часу я з подивом для покійного прислухувався до його практичних і завсігди цілеспрямованих порад та охоти доказати ділом його готовість бути помічним.

Коли при Божій помочі церква св. Володимира стала реальністю, він разом з усіми радів і ми бачили його вліті разом з дружиною на кожній недільній Службі Божій.

Згодом наші сеньйори почали просити викінчити пивницю, щоб вони могли сходитись на товариські гутірки. Коли я згадав про це покійному, зазначивши, що не маємо на це фондів, він, не надумуючись, позичив на цю ціль без проценту 5.000 долярів, а опісля, коли виявилось, що це не вистачає, ще 5.000 долярів. За кожний раз він просив не розголошувти про це. Це був вияв його шляхотного характеру не шукати реклями за свої добрі вчинки.

Апетити парафіян росли неспівмірно до наших прибутків. Їм забажалось „павука". Я радо зробив проєкт, бо і мені хотілось прикрасити нутро церкви. Постало питання фінансів. Покійний заофірував на цю ціль 2.500 долярів. Коли прийшла оферта з фірми на 5.000 долярів, він з болем сказав, що це забагато. Майстер Кіра, якому теж хотілось бачити цього „павука", зробив його частинний модель і виставив на нашій празниковій площі. Покійний бачив цей модель і вечором, коли він з дружиною і Кірою зійшлися в моїй хаті і Кіра заявив, що коли він зробить цей „павук" не у фірмі, а в себе в хаті, то це буде коштувати 4.000 долярів. Тоді покійний сказав: „То робіть". Так діяв покійний. Без зайвих слів, без широкої реклями, так якби це була найзвичайнісінька, буденна річ.

Або ще один доказ його ділового підходу до справ. Тодішній Стемфордський єпископ покійний Владика Йосиф Шмондюк, який, до речі, любив відвідувати нашу церкву, наші празники, наш Великдень, завжди пригадував нам побудувати дім для священика, де він просив, щоб була кімната для нього, щоб він колинебудь міг заїхати і, не докучаючи нікому, „у своєму кутку" відпочати.

Одної неділі по Службі Божій покійний запропонував мені піти до родини Гунчаків і порушити справу купна в них невеличкої парцелі напроти церкви через дорогу. Ми попросили ще д-ра Богдана Кекіша і разом пішли на розмову. Зразу відповідь була „ні". Треба було бачити дипломатичний хист покійного, що спокійно, по-батьківськи, без натиску переконав Гунчаків, яке це з їхнього боку буде добре діло для громади, коли вони продадуть цей кусок землі церкві. Після коротких переговорів ми узгіднили умови купна. Д-р Кекіш почав писати тимчасову угоду, а покійний поїхав до хати і по 20 хвилинах вернувся з готівкою 1.000 долярів завдатку.

Такий був покійний — практичний, діловий, завжди з думкою якнайкраще послужити громаді.

Можна було б навести ще багато прикладів його охоти послужити громаді, але нехай цих кілька слів буде пригадкою для тих мешканців Ґлен Спей, що його знали, яка чесна і шляхотна, на жаль, під кінець свого життя така многострадальна людина, що стільки причинилася до розвитку нашого села, від нас відійшла, а для тих, що не знали його, хай ці слова будуть вказівкою і заохотою до праці на народному і церковному полі, не чекаючи нагород, похвал і признань.

Н. Н